

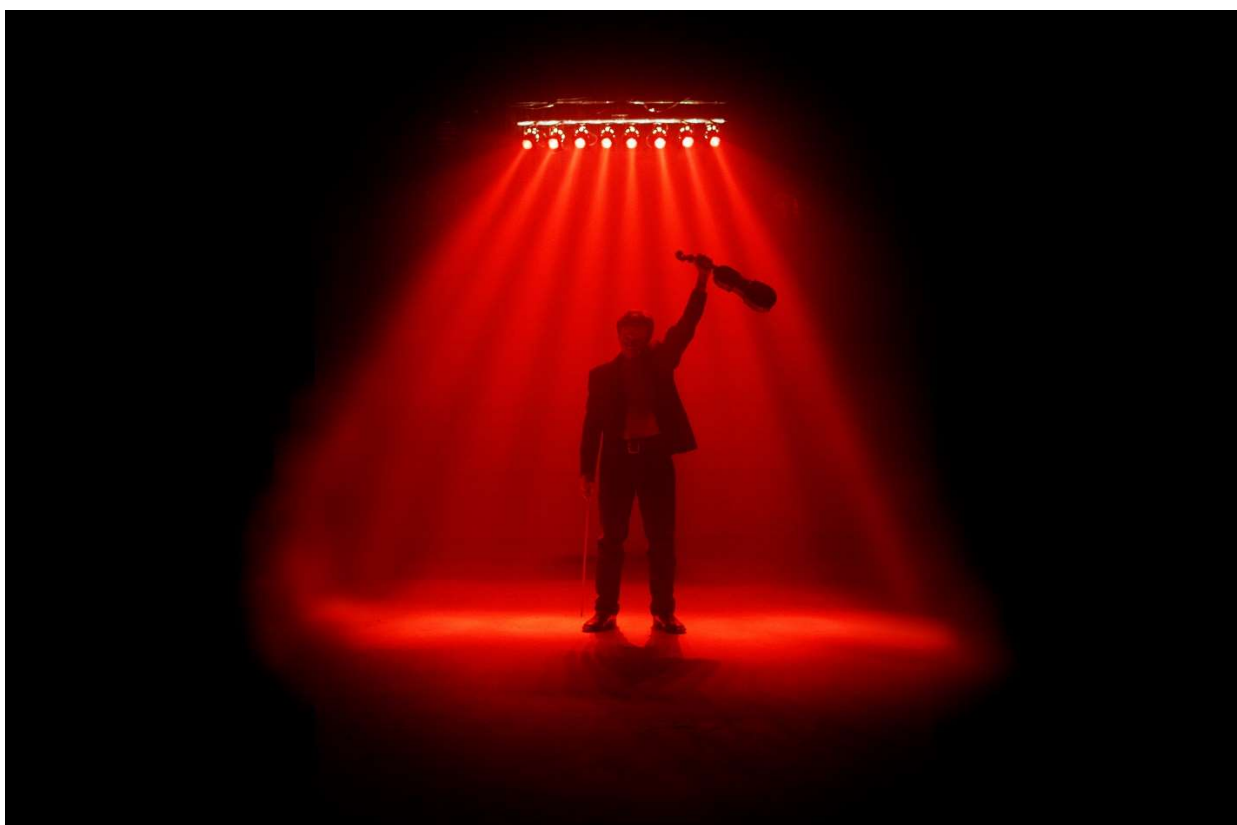
GESTRIKE - *Resonans*

Nr 4 2023 Medlemsblad för Gästriklands Spelmansförbund

TRADITION FÖRNYELSE GEMENSKAP

Jubileumsnummer GSF 80 år 2023

VI GER OSS INTE !

Ordförandens ruta

Novembermörkret med rikligt regn trycker in oss i våra hem. Då är ett 80-årsjubileum en härlig anledning att träffas. Konserterna och festen lördag 21 oktober på Musikhuset Sjömanskyrkan i Gävle blev över förväntan lyckade. Unga och äldre musikanter samt JP Nyström förgyllde eftermiddagen. Middagens goda buffé bjöd även på hyllningar av hjältar, skålande och hurrande för GSF, samt JP Nyströms till kaffet.

Finns det någon framtid för GSF ? frågade journalisten.

JA, om vi fortsätter att ha verksamhet som gör oss attraktiva och behövda. Om NI medlemmar ser till att styrelsen får veta vad ni önskar. Om styrelsen är lyhörd och orkar leverera. Om NI medlemmar hjälper till med det ni kan och exempelvis skickar bidrag till VÅR medlemstidning Gestrike-Resonans. Om NI vill något som person, duo, trio, grupp, spelmannslag. Gör det med stöd av GSF/styrelsen. Vänta inte på oss, men ha kontakt med oss för råd, hjälp och kanske ekonomi.

Tillsammans är vi starka och kan göra mer. Tillsammans kan vi ha kul med den musik vi gillar. Tillsammans är ledordet ! Tillsammans skapar vi spelmannsstämmor, spelträffar, kurser och ibland konserter. Lyckas vi med allt detta är vi aktuella och kommer att fira 100 år som förbund/förening.

Gästriklands Spelmansförbund bildades i en mörk tid 1943. Mörk både årstidsmässigt i november och mörk politiskt med 2a världskriget som bakgrund. Kriget enade och höll samman och det kulturellt enande blev attraktivt. Där var den folkliga kulturen en ljuspunkt och många av Sveriges landskapsvisa spelmannsförbund bildades. SSR, Sveriges Spelmans riksförbund bildades 1948. De första spelmannslagen började ta form vid och krigsslutet 1945 och åren efter. Därigenom skapades möjligheter till gemenskap.

Spelmannslag eller spelgrupper är fantastiska. De kan ha vilka instrument som helst med i laget. De kan arrangera eller bara spela melodin. De kan sjunga. De kan spexa och berätta historier. De kan göra precis det som passar bäst för det egna gänget. Det finns inga regler för spelmannslag. Kanske därför vi blir fler....

Eder Michael

Kolla på www.folkwiki.se där finns låtar på not i pdf-format. Även Gästrikelåtar !!

På www.gastriklandsspelmannsforbund.se finns 200 låtar i pdf-format att ladda ner och spela.

Kolla på Folkmusikfestvideon från 1991 ! https://www.youtube.com/watch?v=6w85_3HXYE4

GSFs PG 542598-8 GSFs swish nr 123 267 52 62

Vuxenmedlem: 300 kr, Ungdom upp till 20 år: 100 kr.

Ordförande:

Michael Müller Oslättforsv 236 80598 Gävle 072-2193956 michaelmuller53@gmail.com

Kassör, medlemsmatrikel, SSR, Instrumentförsäkring:

Gunnar Lundberg kassör. Släntvägen 1, 81333 Hofors 0730-315063 gunnarrudolf99@gmail.com

Ledamöter:

Margitha Lindblom Rudammsg 44, 80311 Gävle 0706-552057 margitha.lindblom@gmail.com

Erik Larsson Älgpasset 16 B, 80636 Gävle, 070-7878500 erik@laer.se

Anette Dahlbom Västervallsv 11, 80597 Gävle 076-1042302 anette@dahlbomsfast.se

Lena Lindberg Brunk Malmgårdsv 3, 81395 Torsåker 073-9821346 lena.brunk@gmail.com

Mikael Nykäsenoja Kökar, Åland 035-8400720763 nykasenoja@gmail.com

Styrelsesuppleanter:

Kristine Englund Sockerbruksg. 48B 80253 Gävle kristinee311@gmail.com

Toivo Niemi Slättlandsvägen 15 81692 Lingbo 073-4427690 toivo.m.niemi@gmail.com

Tidningsredaktör och ansvarig utgivare för

Gestrike-RESONANS GSFs medlemstidning, ansvarig utgivare samt texter Michael Müller.

VALBEREDNING: Mikael Nykäsenoja REVISORER: Lennart Östblom, Jan Lingdén

Omslagsfoto framsida är Thomas Anderssons föreställning, "1809 i kärlek och krig" foto Patrick Degerman

Kalendarium dec-febr. 2023-24 för Gästrikland

2023-12-15 Kulturcentrum, Sandviken, 19.00 **Sofia Karlsson och Martin Hederos** - "Stjärnenätter"

2024-01-05 **GFMF Julfest** med konserter på Musikhuset Sjömanskyrkan i Gävle kl 18.30. **Theo och Felix ! Syltkören** sjunger Allan Edvall ! Mer information kommer.

2024-02-05 **SAW, Tennstopet**, Gävle 18-22. Mat, musik, musiker och massa-härligt-häng!

2024-02-10 **Årsundaruschen - Vinterstämma 2024** Strandbaden, Årsunda

Musik, dans, konserter med bland andra Ville & Tommie och Birka Folk. Mat och dryck, fika, buskspel, mer musik och dans. <https://arsundaruschen.com/>

2024-02-14 kl 18.30 **Vretas** Valabogården Spelkurs Gästrikelåtar med **Åsa Andersson**. Gratis !

2024-03-23 Ockelbo Kyrka, 16.00 Bach på svenska med **Gunnar Idenstam & Lisa Rydberg**

2024-04-17 kl 18.30 **Vretas** Valabogården Spelkurs Gästrikelåtar med **Anders Lindborg**, Gratis !

Det hände sig på Musikhuset Sjömanskyrkan i Gävle lördagen 21 oktober kl 14-24, ett JUBILEUM som firades i timmarna tio.

Gästriklands spelmansförbund firade sitt 80-årsjubileum i Musikhuset/Sjömanskyrkan på lördagen 21 oktober kl 14.00. Det blev en fantastiskt trevlig tillställning med massor av folk, folkmusik, minnen och skrönor i gemytlig mix.

Konserten i två delar inleddes av ett gäng yngre musiker och sångare, med gästrikländsk anknytning, med bredd och skicklighet. De visade att det finns hopp för att återväxten i det annars rätt ålderstigna förbundet kan tryggas. Avslutade första konsertdelen gjorde gruppen Felan går från Sandviken, som var unga folkmusikpionjärer i den tidiga folkmusikvågen i slutet av 1960-talet och några år framåt. De återuppstod jubileet till ära efter 50 år i träda.

I den andra konsertdelen kl 15.30 var de smått ikoniska J.P. Nyströms från övre Norrland huvudakt. De underhöll på hög nivå med både musik och historier ur livet. De bjöd även på sig själva till kvällens kaffe efter festmiddagen. Otroligt uppskattat.

Mikael Nykäsenoja gjorde en fin och känslös hyllning till Lars Hillström, en av förebilderna i den äldre generationen. Det skålades och hurrades för förbundet och sedan dröjde inte många minuter efter maten innan "buskspelet" började och fortgick med full intensitet till tolvslaget. Stort tack alla inblandade, främst förbundets styrelse som fick till en sådan trivsamt och musikaliskt strålande tillställning.

Från Facebook av Sune Liljevall, lättare justerat av redaktören Michael Müller

Dessa unga förgyllde en av eftermiddagens konserter. Theo Schön Dallöf, Elin och Elsa Pettersson, Rasmus Hemström, Elias Frigård, Simon Larsson och Felix Norin.

Felan Går igen.

Här är dom. Felan Går anno 1970 och 2023. Det blev en återförening efter ca 50 års icke samspel. Men efter en dags prat och spel på Lugnet i Oslättfors var alla på banan igen och spelade fyra låtar under Jubileumskonserter. Tre av dem blev musiklärare och en blev hårdstålspecialist. Felan Går blev en samlingspunkt för många som började spela på 1970-talet. Trion Felan Går med Per Börjesson, Ulf Hermansson och Tony Wrethling spelade in LP-skivan "Danslåtar från Gästrikland" 1979.

Därefter blev Sandvikens nystartade spelmanslag en träffpunkt med många yngre medlemmar och nestorn Lasse Hillström (som hyllades under jubileumsfesten). Laget arrangerade danskurser som utvecklades till dans- och konsertkvällar i Ytterbyns gamla skola i Järbo under nästan två decennier.

Kjell Nordlöf, Anna Kari Gudmundsson, Per Börjesson, Maj Eriksson-Rodrick, Anders Eriksson, Per Olof Lund. Man hade erövrat samspelsmedalj i Stöde 1970. Foto nedan: Per, Anna Kari, Maj och Kjell.

Foto nedan: Kvartetten Felan Går i TV programmet Nygammalt 1976. T.h. Trädgårdsfika vid spelträff med kortärmad Lasse Hillström.

Men jubileet var inte bara festen på Musikhuset. Det markerades även med en munspelskurs för vidarekomna lördag 7 oktober på Musikhuset. Riksspelman Erland Westerström kom tillbaka till Gävle för en fördjupningskurs i svensk folkmusik på munspel. Liksom i våras var det ett nyfiket gäng från när och fjärran som samlades i Musikhuset och fick nördna ner sig i munspelsteknik och musik. Erland lärde ut hur man kan få det där lilla instrumentet som knappt syns när man spelar på det att låta mycket och svängigt bland annat genom att utnyttja möjligheten att spela ackord som förstärkning i reprisbyten. Vi fick med oss låtar i både moll och dur och på två munspel i samma låt. GUF, Gävleborgs Ungdoms Folkband repade i salen intill så vi passade på att spela några låtar för varandra. Sen blev det Munspelsloppis innan hemfärd. skrev Annika Hed Ekman

Ett resultat av detta var att kursarrangören Annika Hed Ekman spelade munspel tillsammans med Daniel Häll då publiken kom in i Musikhusets spelsal på övervåningen inför jubileumskonserterna lördag 21 oktober. Det gjorde de med den äran. På fotot spelar dock Daniel och Annika med rutinerade Åke Wallner senare under festkvällen. Åke är, med sina 91 år den äldsta i förbundet, spelar fiol och munspel.

Oslättfors kyrka invaderades på tisdagskvällen 24 oktober av 129 åhörare. Drömkvädet med Görgen Antonsson kompositioner i Karl Johan Ankarbloms arrangemang fyllde kyrkan i det utrymme som fanns kvar när säsongens publikrekord slogs. Görgen spelade tillsammans med fyra musiker ur Gävle Symfoniorkester. Inne möttes man av värme och levande ljus. Ingen elbelysning eller noter till musiken. Det var fri entre och fri swisch vid utgång efter konserten. Denna den tredje aktiviteten i GSFs 80-jubileum var en succé, även den.

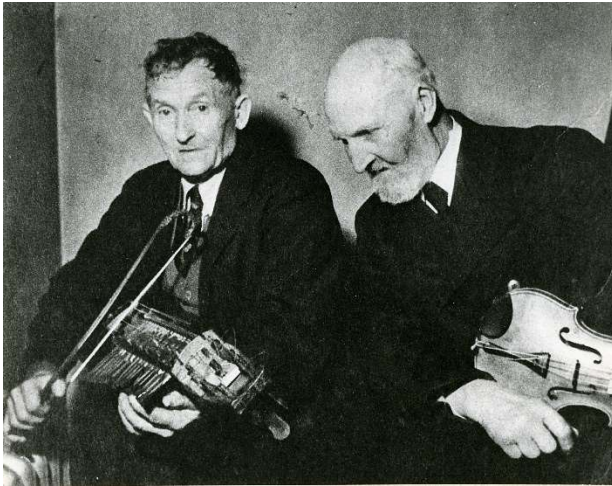

Foto: M Müller. På psalmtavlan står kyrkostiftelsens swishnummer. Swisha nåt, så kyrkan blir kvar länge.

Även framtiden bjuder på kalas. Årsunda levererar !

A poster for the Årsundaruschen Vinterstämma 2024. The poster features a blue background with a large, stylized 'A' logo at the top. Below the logo, the text reads 'Årsundaruschen Vinterstämma 2024'. Further down, it says 'Buskspel från 14.00', 'Konsert från 17.00', and 'Dans från 19.00'. Below that, it mentions 'Dans och musik hela kvällen', 'Restaurang med spelarmeny', and 'Övernattningsmöjligheter finns'. The date and time are 'LÖRDAG 10 FEB KL 14-24' and the location is 'ÅRSUNDA STRANDBAD'. The featured acts are 'Ville & Tommie & BIRKA FOLK'. At the bottom, it says 'FRI ENTRÉ!' and 'www.arsundaruschen.com'. There is a photo of two men, one playing a violin and the other a keyboard.

Grundandet av GSF på Gävle Teater 1943

Gustaf Uggla spelade vid GSFs bildande på Gävle teater i november 1943. Jan Olof Sjödin lyssnade intresserat. På fotot till höger spelar Jan Olof själv. Han var född 1855 och var alltså 88 år vid tillfället. Jan Olof köpte Bro kvarn och blev mjölnare. Kvarnen drevs senare av sonsonen och spelmannen Stig Sjödin.

Sandvikens Tidning hade med anledning av GSFs bildande en artikel där Jan Olof intervjuades och berättade om livet och spelmanslivet förr. Infört i tidningen 3 december 1943.

Bland deltagarna i spelmanstämman i Gävle i november 1943 märktes även 88-åriga mjölnaren J. O. Sjödin från Bro, Storvik. Han var där äldste man på plan och väckte stor uppmärksamhet genom sin raka hållning och ungdomliga spänst, så även för de tre låtar han spelade på sin gamla fiol. Från ett långt, händelserikt och framför allt arbetsfyllt liv, berättar herr Sjödin om ett och annat.

"Dä geck så tä väga för i t'in att nä folk gift säg så va dä bröllop, som vara ända tä fäm dar", säger herr Sjödin. Tre dagar var då mycket vanligt att ett bröllop skulle vara, och även utanvidsfolket försökte efter bästa förmåga härma efter de stora och rika. Emellertid skulle det vara spelmän med då och det fanns ju storspelmän, som mest bara spelade på bröllop hela tiden. Jag minns ett femdagars bröllop, när Johan Ek på Åsen gifte sig med en mjölnardotter från Åttersta. Jag var med och spela då och då var det musik i täten för brudföljet ända till kyrkan och likaså vägen tillbaka. Det var vanligt att brudparet med följe skulle till kyrkan en dag även om vigseln skedde i bröllopgården.

Efter middagen skulle det skänkas. Brudparet ställde sig då bakom ett bord, och alla gästerna gick nu fram och överlämnade sina skänker, karlarna först och kvinnfolken sedan, allt under det spelmännen spelade "skänklåten", dessa låtar i gånglåtstakt som ni unga undrar varför de kallas just så. Det var mycket folk på dessa bröllop, hela släkten och hela byalaget var vanligen bjudna, och det stora bordet i nystun kunde bli överhopat med skänker, krukor, fat och kittlar av koppar, silverskedar, ljusstakar, ja allt möjligt bohag av koppar, järn, mässing. Och sen började dansen förstås. Om det nu var så att det gillades av prästen, annars dröjde man litet tills han begivit sig hem. Och då fick spelmännen ligga i, det dansades med fart och kläm på den tiden.

När man började dansa "på kabben", så visste man att det snart var slut på bröllopet. Det är något som ni unga aldrig har sett, och gick så tillväga att man hade en trappa vid ett stort bord man dansade på, och bara ett par i taget kunde gå upp där och dansa på kabben.

Ja, dessa bröllopsfestligheter blev ett minne för hela livet.

Men det var nog musik och dans annars också, det var jäspen (kalas) i gårdarna någon gång då och då, och så fanns det någon stuga här och där, dit ungdomen samlades på söndagskvällarna för att spela och dansa. Stintorna ville ju så orimligt gärna dansa.

I Västerberg fanns en sådan gård, Sundströms, där vi dansade i nystun. Bror min spelade klarinett och jag fiol, det var en påskhelg någon gång på 1870-talet, då kom det en stor hop rallare och trängde sig in, de

ville förstås ha brännvin och så dansa med våra flickor. Men det var duktiga pojkar i Österberg på den tiden och det stod inte på förrän de kastat ut utbyssarna. De byggde norra stambanan här genom bygden då, så det var mycket främmande folk här på trakten.

Nog fanns det de, som kunde spela. Jag minns Mjölarns bonden Anders Persson, Anders-Hans Pelle, bröderna Anders och Per Ersson i Myre. Deras far var masmästare i Bro hytta och han tog hit Skoglund från Järbo, så de fick undervisning också i konsten att spela. Men – att spela var inget levebröd.

Man fick lära sig arbeta redan i barnåren på den tiden. De barn som inte behövdes för arbetet hemma på gården, fick ge sig ut och tjäna redan i 7 – 8-årsåldern. Tröskar-Anna var 8 år när hon fick börja tjäna sitt levebröd själv.

Dä sir konstigt ut, säger farbror Sjödin – han blir tyst en stund, och hans blick söker sig långt ut, bort från det närvarande, måhända ser han tillbaka på sin generations strävsamma kamp för tillvaron, med all dess knapphet och fattigdom.

Men han fortsätter att berätta. Det fanns inte så mycket pengar på den tiden. En piga kunde ha tio kronor om året, men så skulle hon dessutom ha skor och väv till kläder. Av ull och lin fick hon ofta själv både spinna och väva för egen del, utöver det arbete hon skulle utföra för gårdens räkning. Men så var arbetsdagen lång, arbetet vid spinnrocken kunde börja redan klockan 2 på natten.

Då, i min ungdom, kunde bönderna ingenting sälja från gården, utanvidsfolket skulle nog behöva köpa, men hade inga pengar att köpa för. Bergsbruket gav väl något pengar, men tänk så mycket arbete och forkörning det var. Först skulle de köra malm från Bispberg och Kärrgruvan, senare skaffade en del lotter i Torsåker till hyttan. Sen var det att vara i kolskogen, fälla skog, kola och köra fram kolen. Det var många om hyttan och hammare och smidvarvet var uppdelat mellan bergsmännen i tur och ordning. När bergsmannen så kört sitt järn till Gävle, då kunde han ha något pengar i sin näve.

Det vart jul en gång varje år, då som nu, och drängar och pigor ville då gärna ha en slant av husbonden. Han fick kanske vänta på smidvarvet än ett tag och för att komma över litet slantar var det då att fata några stigar med kol och köra till Stjärnsund och sälja dem.

Men annars behövde inte folket så mycket pengar heller. Allt vad man behövde lagades till på gården. Utom mat även dricka och brännvin, kläder för både sommar- och vinterbruk, skor, möbler och redskap. En svartrustning till bröllopet var vanligen det enda en karl köpte i klädväg på hela livstiden.

Utanvidsfolket hade heller inte så gott alla gånger. Visst fanns det arbete, men förtjänsten var klen. För en famn med ved, 6 kvarter lång och 3 alnar i fyrkant, betalades i huggning 75 öre, ett drygt arbete med dåtidens yxor; sågar var sällsynta. Merendels hade de en ko eller två, bönder var inte så nogräknade, utan de fick slå en del stenbackar och renar till vinterfoder. Men folket drog sig fram, de var arbetsamma, förnöjsamma, tog vara på de glädjeämnen som fanns, och de uppfostrade stora barnskaror.

Åttioåttåriga mjölnaren Sjödin reser sig från stolen för att gå ut till arbetet, men först tar han fiolen från väggen och spelar, först en skänklåt och så en polska, och den verkliga spelmansglädjen lyser upp hela hans gestalt. Så hänger han upp fiolen på sin plats, sätter på sig ett par splitternya arbetshandskar och går ut till arbetet i kvarnen.
- Jag köpt ett par handskar under föråret, men döm ä dä slut mä nu – dä ä bara skräp nu för ti'n – säger Sjödin.

De sedan förra året utnötta handskarna talar sitt språk om spelmanen och mjölnaren J. O. Sjödens vitalitet och arbetsförmåga i trots hög ålder.

J. O. Sjödin.

Hur står det till i Gästriklands olika spelmanslag och spelgrupper 2023 ?

Redaktionen har bett alla spelgrupper skriva några rader om sin verksamhet och historia. Här är resultatet.

Torsåkers Spelmanslag

Dryga dussinet spelmän från Torsåker, Hofors, Sandviken och Falun träffas varannan vecka och emellanåt en heldag utan annan målsättning än att spela och ha trevligt. Vi har en lång tradition att förvalta. I snart sjuttio år har laget funnits och Bosse, vår spelledare var med nästan från början, frånsett ett långt uppehåll under 1960 och 1970-talen. Eftersom nästan alla i laget är engagerade i andra spelsammanhang så är vi ibland inte så många som träffas – men vi har roligt ändå. På bilden ser man vilka som deltog den lördag i mitten av oktober i år då Bosse lärde ut ett par ganska svåra Skoglundspolskor. En av dessa polskor har ovanligt många hopp mellan höga och låga toner – den har vi döpt till "Inte hopplös". skrev *Gunnar Lundberg* Foto: *Brita Westerman*.

SAFTorkesterns historia

Vår resa började i början år 2010. Ca tio nybörjare ville lära sig att spela fiol och Mikael Nykäsenoja tog sig an uppgiften. Vi träffades i matsalen på Kungsgårdens skola och körde igång. Flera av oss hade aldrig hållit i en fiol så det tog ett tag att lära sig spelkonsten. Efter tre månader hölls vår första konsert i Norrbergs Bygdegård där vi tvingat våra släktingar och vänner att delta. Micke spelade så svetten lackade och vi framförde bl.a. "Murschin Durking", "Malins grå vantar" och några låtar till.

Micke var vår spelledare i fem år och under den tiden kom vårt artistnamn till. Vi hade ett samröre med SYLT kören (som leddes av Mickes bonusdotter Åsa). Sylt och Saft passar bra ihop så kort och gott fick vi bli SAFT orkestern.

I takt med att vi blev bättre på att utöva våra musikaliska konster på fiolen blev fler och fler deltagare lockade att vara med. Nu är det gitarrer, bas, munspel, dragspel, flöjt med och vi är en riktig folkmusikorkester. Vi lär oss på gehör och alla är välkomna. Noter finns för dom som vill. Det viktigaste är att ha roligt !!!

Ville Syri tog över ledarrollen när Micke bestämde sig att dra vidare på äventyr. Under Villes ledning fick vi träna lite mer på stråkövningar, stämmor och utmanas i vårt musicerande.

I SAFTorkestern finns många idérika deltagare och idéerna sprutade när vi önskade olika ställen att uppträda på. Coop i Storvik, tågstationen i Storvik, Berglunds bageri, Mejeriet i Hofors, Katolska kyrkan i Gävle ja vår lista på olika spelställen har blivit lång under alla år. Tanken att spela på Återvinningen har inte infriats ännu men vi får se hur det blir med det. När Ville skulle satsa på sin musikkarriär och sökte in på musikhögskola stod vi utan ledare igen. Vi hade ett hett önskemål men det krävdes lite övertalning. Åsa Andersson, Torsåkers stolthet med ett brinnande hjärta för Gästrikelåtar tackade ja till att leda oss och vi jublade!!!

Under Åsas ledning har våra låtar fått ett uppsving med snygga arrangemang, stämmor och gung. Hon är noga och lär oss låtar som det svänger om. Under våren 2023 chockade Åsa oss lite genom att ha bokat in oss för spel på Bingsjöstämman. Hon ser vår potential och vill få oss att utvecklas och växa. Vilken succé det blev och så himla roligt det var !!!

Styrkan i vår orkester är alla olika instrument, glädje och kärlek till musiken och en sjuvärla bra spelledare! Vi träffas varje måndag i Dramahuset vid Västerbergs folkhögskola kl.18.30

Välkomna att hänga på oss ! Skrev Susanne Persson.

Foto: *Saftorkestern laddar i Bingsjö. Foto M Müller*

Folkteaterns Låstuga 20 år - från 6 till 46 spelsugna

En liten radannons i Gefle Dagblad där det bjöds in till att komma och spela folkmusik i Folkteaterns lokaler lockade 6-7 personer till första träffen. 20 år senare kan det vara mer än 40 personer på tisdagsövningarna. Det kommer spelsugna från Gästrikland, Hälsingland, Uppland och Dalarna för att det är så roligt att spela tillsammans, särskilt roligt tillsammans med Görgen Antonsson. Låstugan är en del av Folkteaterns verksamhet i samverkan med Studieförbundet Bilda. Det är fritt för alla som vill vara med. Som det står i presentationen på hemsidan *"Här finns ingen prestige, inga krav på något annat än viljan att tillsammans få göra det man tycker så mycket om: att spela musik"*.

Görgen Antonsson delar med sig av sin stora låtskatt med gott humör och oändligt tålamod. All inlärning sker på gehör. Görgen spelar före, bit för bit av låtarna. "Lyssna!" och så spelar alla efter. När melodin är uppfattad går Görgen raskt över till att lära ut stämman till låten och så får man öva på att spela melodi och stämma ihop. En viktig del av tisdagskvällarna är umgänget vid fikapausen.

Låstugan spelar gärna till dans, senast på Oktoberstämman i Uppsala 2023. Återkommande spelningar har varit Länsmiddagarna på Slottet i Gävle när landshövdingen bjuder in olika kulturpersonligheter från länet. I samband med 10-årsjubileet spelade Låstugan in en CD. Genom åren har man medverkat i några av Folkteaterns produktioner. Som när alla spelade döda spelmän med vitsminkade ansikten i "Faust" i Gasklockorna. Skrev Annika Hed Ekman

Foto nästa sida: Utsikt från Låstugan under spelning på Oktoberstämman i Uppsala 2023.

Spelmansafterwork

En slags biprodukt till Lådstugan är folkmusikjammen kallat SpelmansAfterWork (SAW) varje första måndag i månaden året om, på Tennstopet i Gävle. Görgen var initiativtagare. I många år har Tennstopet välkomnat folkmusiker. Det är många förvånade restaurangbesökare som upptäckt att det inte bara är på Irland det spelas folkmusik på puben. Det kan vara allt från fem till tjugofem personer som spelar, äter och dricker och har det allmänt mycket trevligt. Inga annonser, ingen entré. Bara att komma. Tack till Tennstopets trevliga ägare och personal som gör detta möjligt. En annan anledning är att Tennstopet inte ingår i alla andra pubars koncept, som en del av en rikstäckande kedja. Där får bara högtalarna spotta ut mainstreammusiken. Alla välkomna !

Foto M Müller: Tennstopet i oktober 2023.

Om Gefla Spelmän

Gefla Spelmän är ett spelmanslag med fioler, nyckelharpor, kontrabas, gitarrer, munspel med flera instrument. Vi spelar främst traditionell musik från Gästrikland och närliggande landskap, men även från avlägsnare delar av landet. Låtar från våra grannländer dyker också upp.

Spelmanslaget "Gefla Spelmän" startades 2009 av Gävle Folkmusikförening och leds under hösten/vinter/våren 2023/2024 av Christer Dahlbom. Han ersätter vår ordinarie spelledare Kristina Selinder som under den tiden förkovrar sig i folkmusikens värld på Folkhögskolan Birka utanför Östersund. För närvarande är vi ca: 25 spelmän i laget. Vi välkomnar alla instrument, det är just den blandade klangen som är det lite speciella med vår musik.

Vår ambition är att hålla folkmusiken vid liv, speciellt musiken från Gästrikland. Här finns en mängd gamla spelmän som förebilder och inspirationskällor. Vårt främsta mål är att alla som spelar med oss skall bli bättre spelmän, alltså utvecklas. En annan ambition vi har är att göra det lätt att dansa till vår musik när vi spelar den. Vi har blivit ett uppskattat dansspelningslag och strävar efter att utveckla den konsten. Gefla Spelmän träffas en gång i veckan och övar tillsammans, Vi spelar varje måndag kl 18.00 i Musikhuset/Sjömanskyrkan. Skrev Christer Dahlbom som även fotade laget i november.

Ett folkdanslag med flera spelgrupper på Rönningen = Rillen

För att kunna dansa *"Talgoxen"*, *"Vindeliska"*, *"Boggdansen"* och alla andra hundratals folkdanser krävs det musik. Bra musik, spelad av intresserade musikanter.

Redan när Folkdanslaget Rillen tog sina första stapplande steg ut på dansgolvet, vi pratar 1952, så har laget haft goda musiker i de egna leden. **Rillens spelmän** spelar till dans, till fest och begravning, på midsommarängar, på äldreboenden, på utlandsresor och festivaler. Självfallet har fiolerna varit dominerande under åren, men även gitarr, bas, nyckelharpa, dragspel och cittra samsas i folkdansens vida famn. Att spela till Rillens uppvisningar har alltid varit ett huvudsyfte.

Rillens spelmän, och spelkvinnor, träffas på måndagskvällarna och vill ständigt ha påfyllning av nya intresserade musikanter, som vill upptäcka och fördjupa sig i vår svenska folkmusikskatt, och särskilt i gästrikelåtar. Alla instrument är välkomna.

Som om inte den ursprungliga spelmansgruppen kunde stilla spelsuget bildades på 1990-talet ännu en grupp i Rillen. Det var **Gammeldragarna**, som med betoning på dragspel, senare med tillskott av fiol, gitarr och bas, fick fart på dansfötterna. Det är också det ett uppskattat gäng, som övar på söndagarna och som ibland bjuder allmänheten på vals, hambo, mazurka, polska, schottis och slunga uppe på Rönningen.

Yngsta spelgruppen är **Stränggänget** (bildad för ca 10 år sedan), som sjunger och spelar allt från gamla skillingtryck och slagdängor till Elvisballader, Taubelåtar och Lasse Stefanz-hits. Cittrorna dominerar, men där finns också gitarr, ukulele och dragspel med i sättningen. Gruppen gör även uppskattade besök på äldreboenden i Gävle och Sandviken.

Siv Berg skrev merparten, Fredrika Nordahl Westin har redigerat, Elisabeth Hammar har också lämnat input.

Foto nästa sida: Några av Rillens många spelmän.

Ovansjö spelmän

Vi är ett glatt gäng som träffas och spelar varannan tisdag i Storvik. Deltagarna kommer från Sandviken och Storvikstrakten. Deltagarna saknar sin eminente dragspelare Sture Skogh som avled tidigare under hösten.

Övande spelmän är oftast: Anita Källås på nyckelharpa, Bengt-Erik Malmberg på basfiol, blockflöjt och ukulele, Christina Löfgren på nyckelharpa, Evy Hedlund på fiol, Kristine Englund på dragspel och munspel, Margareta (Maggi) Hedlund på dragspel, Margit Höglund och Per Åslund på fioler. Kristine Englund skrev.

På foto som Margit tog 21 november är stående från vänster Maggi, Pelle och Kristine. Sittande är Christina, Bengt-Erik och Evy.

Ockelbo

Även i Ockelbo finns underlag för en grupp att regelbundet spela tillsammans. De är dock inte riktigt där än, men med tiden borde Ockelbo Spelmän formera sig. Fantastiska låtar finns ju att fördjupa sig i.

Sandvikens spelmanslag 2013-2023

Under den angivna tidsperioden har Sandvikens spelmanslag årligen haft ett trettiotal betalande medlemmar och av dessa har ett tiotal varit aktiva vid spelkvällarna. I samband med större spelningar kan man konstatera att spelglädje finns och antalet aktiva ökar.

Sedan 2013 har ett antal individer tagit på sig den viktiga rollen som spelledare. För att nämna några så var Tony Wrethling spelledare 2013, därefter följde Jimmy Johansson och Ville Syri. Sedan 2018 har Åsa Pettersson varit spelledare. Utöver dessa personer har bland annat även Urban Welén, Jan Lingdén, Monica Wigren Zakrisson samt Britt-Marie Jonsson tagit på sig ledarrollen. Spelmanslaget har en grupp som spelar andrastämmorna, den gruppen har Urban Welén arbetat med.

Spelmanslaget har saknat en fast lokal de senaste 10 åren, trots att man provat olika platser i Sandviken som Promenaden, Jazzhuset, Björksätra föreningslokal, Kungen och Gula paviljongen. För närvarande har Sandvikens spelmanslag sina samlingar i Smedsgårdens Annex i Sandviken. Det är en trevlig lokal som fyller funktionen väl och spelmanslaget trivs där.

Sandvikens spelmanslag har med spelglädje deltagit i flertalet årligen återkommande spelningar. Det som samlar flest medlemmar är Bingsjöstämman där vi har dansspelning samt spelning bakom Pekkosgården som ett stående inslag. Laget har varje år deltagit i Årsundas Vinterrusch och Årsundaruschen på försommaren. Störst publik har laget när de spelar till midsommar i Högbo tillsammans med Högbo Folkdansgille.

På höstkanten deltar man på folkmusikfesten i Stjärnsund samt avrundar året med midvinterstämman på samma ort. Utöver dessa större stämmor och spelningar spelar spelmanslaget ofta på ålderdomshem och andra smärre tillställningar.

Laget deltog i mars 2014 på Niel Gow Festival i Skottland tillsammans med Syltkören. Tuva Modéer ledde Syltkören och hennes sambo Jimmy spelmanslaget. Inför festivalen ställdes det krav på deltagande spelmän att delta i repetitionerna. Intresse var stort och många deltog i övningarna inför resan, som blev en stor succé och många minnen skapades.

2018 genomförde Sandvikens spelmanslag dansspelningar vid festivalen Nordic som gick av stapeln på Lugnet i Falun. Arrangemanget hade deltagare från alla nordiska länder. Upplevelsen var minnesvärd och logit var på ett vandrarhem vid Runn.

Spelmanslaget påbörjade verksamhet med "Gröt och välling", ett konsertprogram som byggde på Tony Wrethlings och Benno Erikssons forskning kring gästrikelåtar och gästrikedanser, där medlemmar ur spelmanslaget deltog. Det blev ett antal spelningar innan pandemin satte begränsningar i verksamheten och spelningarna ställdes in.

Under Pandemin avtog verksamheten med anledning av restriktionerna. Repetitioner och träningar genomfördes genom att man spelade i Zoom över internet. När vädret tillät så träffades spelmanslaget utomhus för att öva.

Våren 2023 deltog Sandvikens spelmanslag med god uppslutning i konsertprogrammet Bach Baroque med Lisa Rydberg och Gunnar Idenstam. Laget var förband och spelade 6 låtar från 1700-talet ur en samling som Tony Wrethling hade valt ut. Intresset var stort och ca hälften av medlemmarna ställde upp och övade under ett antal månader för att sedan genomföra spelningarna under perioden april-maj. Konserterna hölls i Torsåkers kyrka, Folkets Hus i Sandviken och gamla Katolska kyrkan i Gävle.

Kursprojekt

Innan pandemin startade Göte Andersson Kursprojektet med syftet att locka fler spelmän till de olika spelmanslagen. Verksamheten startades upp, men kort därpå blev det ett avbrott med anledningen av statsmaktens begränsande regler kopplat till pandemin. När restriktionerna väl lyftes startade kursprojektet igen hösten 2021. Med en bred marknadsföring lyckades projektet 2021 få in ca 100 nya kursdeltagare på bl.a. fiol, dragspel och nyckelharpa. Hösten 2022 var det än fler som anmälde sig. Den här hösten har 130 st anmält sig till kurser som nu utökats med fler instrument och även sångkurser. Projektet

har nu åstadkommit att det finns ca 80 fiolspelare och 40 dragspelare redo att förhoppningsvis bli spelmän i de olika spelmanslagen i Gästrikland. Projektet är definitivt framgångsrikt.

Med de befintliga medlemmarna och de potentiella medlemmarna i kursprojektet ser framtiden ljus ut. Spelmanslaget letar kontinuerligt efter nya eller nygamla låtar och nya utmaningar för att utveckla både individerna och spelmanslaget de nästa 10 åren. Sammanställde och skrev Toivo Niemi.

Foto: Sandvikens spelmanslag på en loge. Spel till dans kan man gissa.

GSFs styrelse

När vi ändå är i gång med presentationer så kanske GSFs styrelse kan presenteras. Vi är ett bra team som har roligt på våra styrelsemöten fyra gånger om året. Visserligen är Mikael Nykäsenoja oftast på distans, men när han får protokollet digitalt så kommer ofta konstruktiva kommentarer från honom. Anette Dahlbom gick nybörjarcirkel på fiol i början av 1980-talet för herr Müller. Där lärde hon sig greppa och stryka på fiolen. Efter att barnen vuxit ur huset tog hon med sig sin Christer och började om, vilket inte var någon konst då man är musikalisk. Bägge spelar med Gefla Spelmän och Låstugan. Michael Müller som ordförande presenteras nedan av kassören Gunnar Lundberg. Gunnar har varit medlem och verksam sedan lång tid. Man kan se honom med sin fiol på foton från Koverstastämman på 1980-talet och Torsåkersstämman på Gammelgården. Som kassör är han den bästa. Ordning, koll och konstruktiv. Han spelar i Torsåkers spl, med Låstugan och till Torsåkersbygdens danslags övningar. Margitha Lindblom (vilket vackert efternamn) spelade cello i sin Hoforsungdom. Hon greppade dock fiolen då hon återupptog musicerandet i slutet av 1990-talet. Har spelat med Sandvikens spl, men numera med Låstugan. Lena Lindberg Brunk dansar när hon spelar på sin fiol. Dansant är hon i högsta grad även utan fiol. Hon har varit med sedan tidigt 1970-tal och spelar med Torsåkers spl och Saftorkestern. Erik Larsson är en knappt medelålders ung man. En bosoki och gitarrspelande medeltids- och folkmusiknörd. Han älskar musik och att arrangera. Det gör han dagligdags på Gävle Konserthus där han arbetar. Han kan marknadsföring digitalt. Gott att ha honom med. Han spelar på duo med Mikael Lindström och med medeltidsmetallgruppen Apocalypse Orchestra.

Vi kallar alltid våra två suppleanter till styrelsemötena. De kan väl också få ha kul. Det är Kristine Englund som spelar med i Ovansjö spelmän och Gefla Spelmän samt sjunger och spelar i en grupp i Hofors Finska

förening. Hon hanterar dragspel och munspel. Toivo Niemi är ny ordförande i Sandvikens Spelmanslag, som han övar med, men bor i Lingbo. Ny på fiol och ett resultat av alla kurser som Sandvikens Spelmanslag hållit de senaste åren.

Styrelsen försöker vara lyhörd och vill att ni ska ha en intressant och givande spelmanstillvaro. Ni hittar oss alltid längst fram i Resonans med kontaktpuppgifter.

Ordförandens väg in i folkmusiken och Spelmansförbundet

Vår ordförande sedan över tjugu år, Michael Müller, skriver det mesta i denna tidning – förutom allt annat han gör för GSF. Nu tänkte jag att det skulle vara roligt att få höra honom berätta om sitt eget spelande och om hans väg in i förbundets styrelse. Så en kväll i slutet av augusti träffades vi på Musikhuset Sjömanskyrkan halvannan timme före vårt styrelsemöte.

Hur kom du i kontakt med folkmusiken?

Det var genom dansen, berättar Michael. Hösten 1971 var det en klasskompis som ville få med några grabbar till dansen i Ovansjö folkdanslag och Michael hakade på – ett livsavgörande val. I början var det full koncentration på danserna och stegen, men så småningom blev det tydligt att några stod för musiken. Det var inga mindre än Stig Sjödin och Elis Englin och ibland var även Barbro "Fiol" Pettersson med. Sommaren 1972 var det uppvisning på Strömvallen i nysydd Ovansjödräkt och med flera ungdomar bland dansarna. Under sista året på gymnasiet åkte Michael med en kompis som hade körkort på gammeldansträff på olika ställen varje lördag. Det gav dansvana.

När började du själv spela?

Först berättar Michael om svårigheter med musik under skoltiden – låga betyg och en lärare som tog ifrån honom rytminstrumentet. En vaktmästare på högstdiet hade danskurser såg i alla fall att det fanns rytmkänsla – *"du kommer att bli en bra dansare"*. Efter gymnasiet, då Michael började på lärarhögskolan i Gävle 1974, fick han låna en fiol – utan att veta hur man skulle spela. Med några tejpbitar för fingersättningen och övning blev det "Långdans från Sollerön" så småningom. Michael dansade med Rillen ett par år och Stefan Eklund lärde honom låtar. Delsbosstämman besöktes. Michael började spela med Gun Eriksson från Delsbo och Håkan Berglund, då dessa började på Lärarhögskolan i Gävle. 1977 blev det bygge av nyckelharpa på kurs – men den blev aldrig trimmad för spelning. Michael gick på Gästriklands Spelmansförbund årsmöten och halvårsmöten där det alltid avslutades med fest och spelning. Han var även medlem i den allt diffusare gruppen Felan Går som for på stämmor och danser i Per Börjessons orangea Ford Transit, f.d. Televerket.

Nybörjarkurs

Mitten och slutet på sjuttioalet var tiden för den stora folkmusikvågen och många ville börja spela. Michael fick ta hand om en nybörjarkurs, fast han inte spelat så länge själv. Bland deltagarna fanns blanda andra Per Wilhelmsson – som redan kunde spela – och Åke Wallner som kunde låtar på munspel. Några av kursdeltagarna fortsatte senare att spela som Svängbrogänget och Rillens Spelmän.

GFMF

Gävle kommuns kulturförvaltning ville bidra till folkmusiken och gav 3000 kr till danslaget Rillen för detta ändamål. Men då tyckte Michael och några till att det vore väl bättre med att en förening av folkmusiker tog hand om detta anslag – och bildade Gävle Folkmusikförening (GFMF). Det fanns många tillfällen för Michael att utveckla sitt spelande. Det åktes på tur till Norge, kurser med bland andra Bengt Åsbrink och

Anton Jernberg. Det ordnades kurser på Västerbergs FHS av spelmansförbundet. Under några år ordnade GSF kurser för ungdomar med Per Börjesson som lärare – och Michael arbetade med projektet.

Hösten 1979 tillbringade Michael på Malungs FHS med Kalle Almlöf som huvudlärare – en givande tid. Bland mycket annat besökte de äldre traditionsbärare, som Ekor Anders, Knis Karl och Blank Anders. Intresset för traditionsbärarna fick ny näring lite senare då Michael följde med Per Anders Hillblom till bland andra Alma Åhlanders dotter och till Folke Lindkvist som var släkt med Lörk-Jonas. Därtill många besök hos Eva Eriksson, vissångerskan i Hagmuren.

Foto: Michael med boken om Joel Rådberg. I bakgrunden spelmannen Olle Eriksson i Sandviken.

Ungern

I maj 1981, då Michael arbetade som lärare utan att trivas med det, ringde Per Anders och föreslog att han skulle följa med på en bussresa till Budapest. *"Det går väl inte, jag har ju lärarjobbet"*, sa Michael först men innan samtalet var slut hade han tackat ja. Och det blev en fantastisk upplevelse bland ungerska spelmän och dansare.

Kulturarbetare

Efter Ungernresan fick Michael rycka in som vikarie på Gävles Kulturförvaltning för att arbeta med Barnteaterveckan och annat inom kultur. Det var något som var mycket mer inspirerande än lärarjobbet. Sedan blev det en utbildning i Örebro till tapetserare och där blev det en del spelande med Per Wilhelmsson som utbildade sig till lärare. Tapetserarutbildningen fortsatte i Ljusdal. Under 1980-talet varvade Michael lärarjobb och tapetserararbete i Gävle. Vid ett besök i Umeå träffade Michael sin Christina på dans i *"Universum"* – de blev ett par och flyttade så småningom till Gävle och bosatte sig i Sättra och Stigslund, medan tapetserarverkstaden låg på Brynäs.

Folkmusikfester

I samband med folkmusikfesten på 1990-talet fick Michael arbeta med detta projekt och efter år 2000 blev det en halvtidstjänst som producent vid Musik Gävleborg, dvs inom Landstinget. Arbetet i tapetserarverkstan och vid Landstinget samtidigt blev väl mycket. När han år 2002 fick en heltidstjänst på Musik Gävleborg var det dags att lämna verkstaden. Producentarbetet var det bästa jobbet Michael hade haft. Här arbetade han med arrangemang av folk- och världsmusik. Han startade även GUF (Gävleborgs Ungdoms Folkband) efter en idé av Jonas Olsson/Örjan Hansers. Det måste bli en fortsättning på Hälsinge Låtverkstad som startat verksamhet i Hälsingland. Periodvis fanns även Gästrike Låtverkstad.

När började du engagera dig i Spelmansförbundets verksamhet?

Under 1990-talet blev det en del arbete med GSF. Förbundet hade flera olika ordföranden efter Ove Andersson – Lennart Östblom, Stig Gustavsson, Bertil Månsson och Mari Wallin. År 2000 valdes Michael till ordförande – och han har suttit kvar sedan dess.

(Vi som sitter i styrelsen kan inte tänka oss en bättre ordförande – han har idéer samt kunskapen och energin att genomföra dem, men är samtidigt lyhörd för tankar och synpunkter från övriga styrelsen.)

Under perioder har det blivit mycket spelande för Michael, men ibland, som nu, blir det inte mycket tid till spel. Själv är Michael en smula kritisk till sin förmåga – det blir mest raka toner och inte många dubbelgrepp. *Men vi som hört Michael spela vet ju att han är en högst kapabel spelman.*

Gamla spelmän

Påfallande ofta övergår Michaels berättelse om sig själv till att handla om gamla spelmän i Gästrikland, kända och okända. Det finns hos Michael en stor fascination kring dessa delvis bortglömda livsöden. 2012 kom den stora boken "Joel Rådberg – en spelmans berättelse" som Michael skrev och publicerade i samarbete med Gästriklands Kulturhistoriska förening. Förra året kom "Söderåsens polska och 63 andra låtar" i samarbete med Ovensjö Hembygdsförening.

Boken om Gästriklands Spelmän

Nu lägger Michael handen vid en stor bok om Gästriklands Spelmän. Boken är ett resultat av 50 års intresse för människorna bakom musiken, historier och berättelser kring spelmännen och låtarna. Boken innehåller en del musikhistoria ur ett folkmusikaliskt perspektiv, en del kulturhistoria samt en huvuddel med de fakta författaren för närvarande har om de flera hundra spelmännen och kvinnorna i Gästrikland. Mer än fakta finns med, i form av berättelser, sägner, skrönor kring musik, dans och nöjesliv i Gästrikland. Boken släpps in på det nya året 2024, men hör givetvis samman med GSF 80-åriga tillvaro.

Michael berättade och Gunnar Lundberg skrev

Här kommer vi in på Lokala hjältar som Lars Hillström

I redaktörens intresse för människoöden och släkters musicerande passar vår hjälte Lars Hillström väl in. Han kom från en spelmanssläkt som sträcker sig tillbaka till 1800-talets första hälft i trakterna av Högbo och Lundbo vid Oslättfors. Han hade låtar efter sin far och farbröderna som alla spelade. I Kjell Nordlöfs berättelse om Felan Går nedan, förekommer Lasse också flitigt. Spelmannen Pär Bäcklin har samlat sina betraktelser av Lasse och laget i sin förträffliga skildring "Spelmanslagets historia".

Lasse och styrelsehistoria

Lasse var under hela sin aktiva tid som spelman engagerad i spelmansförbundets verksamhet. Enligt många var Lasse den drivande kraften i förbundet under närmare två decennier. Lasse var kassör åren 1968-1976. Han lämnade sedan över ansvaret för ekonomin till, i tur och ordning, Lennart Östblom, Kjell Nordlöf, och Pär Bäcklin. De tjänstgjorde två år vardera. Lasse satt kvar i styrelsen och fortsatte som förbundets sekreterare 1976-1989. Bengt-Erik Malmberg tog över sysslan 1990-91. Under sin tid som sekreterare hann Lasse ha Ove Andersson, Lennart Östblom och Stig Gustafsson som ordföranden. Lasse valdes efter sin sekreterartid till vice sekreterare åren 1990-94, vilket kan ses som en reträttpost.

Härutöver var Lasse mångårig medlem i låtkommittén och hade stor del i utgivningen av lösbladsnoterna nr 61-200, som en efterföljare av förbundets första nothäfte med 60 låtar - "Gästrikelåtar" från 1967.

Inte att förglömma att Lasse även var mångårig ordförande i Sandvikens spelmanslag.

Lasse och Sandvikens spelmanslag

Lasse var i mitten av 1970-talet medlem i Torsåkers spelmanslag och därutöver var han mycket aktiv i vårt spelmansförbund. Han var yngst i förbundet och majoriteten av de andra var födda under tidigt 1900-tal. Han var dessutom oftast ensam i sin generation. Lasse sökte en väg vidare, sporrad av det växande intresset för folkmusik i landet. Efter bildandet av Felan går hade han behållit kontakt med ungdomarna

Lasse trivdes i Bingsjös tältmiljö

och Lennart Östblom hörde till den gruppen. De träffades och Lasse invigde Lennart i sin idé om att bilda ett spelmanslag, för att föra samman gubbarna i förbundet med de yngre spelmännen.

Hösten 1976 hade de finkammat Sandviken med omnejd i jakten på fiolspelande individer. De hyrde Uddstugan uppe vid Högbo bruk och en inbjudan till ett möte kablades ut. Drygt ett dussin spelmän, både äldre och yngre, hörsammade inbjudan. Denna höstkväll bildades Sandvikens spelmanslag och ingen kunde då ana att ett äventyr tecknat med stora penseldrag väntade dem och Lasse skulle föra taktpinnen i nära två decennier.

Lasse blev den självklara länken mellan oss yngre och de äldre. Hemmet på Svarvargatan stod öppet och vi var ofta välkomna på kalas nere i gillestugan. Några av gubbarna var ständigt närvarande gäster. Vi yngre spelmän lärde oss låtar men det stannade inte med det. Historier berättades om de gamla spelmännen, om låtars tillkomst, skräckberättelser om skvaltkvarnar och näckens lockande spel i forsens brus. Med musiken följde ett stort spann av kulturhistoria, poesi och underhållning, och detta skedde i ett umgänge där ålder saknade betydelse. Det var en särskild känsla förenat med att få lära sig en låt direkt från en äldre spelman, att få en låt traderad med andra ord. Låtar kan betyda så mycket mer än bara toner och noter.

Bingsjö tältfoto: Vikka äre rå? Från vänster Michael Müller, skymd bakom snäckan Bertil Månsson, stående Lennart Östblom, sittande med ryggen mot kameran Anders Gill, Lars Westerman, Eva Persson Huck, Lasse Hillström och Mikael Nykäsenoja. Det var väldigt roligt fast det i spelkoncentrationens ögonblick ser annorlunda ut.

Dans

Sandvikens spelmanslag valde tidigt att satsa på spelning till dans. En danskurs i gammaldans arrangerades. Pär Bäcklin och Karin Muller engagerades som ledare och i Björksätrakyrkans lokaler tog vi våra första steg i schottis, hambo, polka mm. Efter ett år av dansande var det dags för skarpt läge. Året var 1978 och vi hyrde in oss i Ytterbyns bygdegård, strax utanför Järbo. Gammeldansen dominerade repertoaren till en början men med tiden blev polskorna allt fler. I fikapausen sjöngs gästrikvisor som vi lärt oss av Per-Anders Hillblom. Vi arrangerade dansen en gång i månaden och intresset hölls vid liv i nära nog ett decennium. Populära kvällar var våra återkommande luciaspex. Lasse Hillström var då självklar medelpunkt i firandet.

Ytterbykvällarna gav laget en grundlig träning i hur man skapar sväng på dansgolvet. Tony Wretling höll ofta i taktpinnen. Han och Benno Eriksson från Rillens folkdanslag, hade besökt distriktets dansare och lärt dem dansa "Svintysken". Det var en polska som dansats i Åmot där Benno hittat folk som kunde visa hur turerna gick. Tony hade i samma veva fått fatt i kassettband innehållande en stor repertoar av låtar efter

Gustav Jernberg från Sikvik. Gustav hade en tid bott i Lingbo och lärt sig låtar av snickaren Karl Lindblad. Dessa polskor passade synnerligen väl till *Svintysken*. Tony lärde ut låtarna till laget och det blev ett vinnande koncept. Sandvikens spelmanslag väckte uppskattning bland dansare i allt vidare kretsar. En av sommarens höjdpunkter var den återkommande danskvällen i Furudal, måndagen innan Bingsjöstämman, med trängsel både på dansbanan och på scenen.

Foto: Full fart på dansen i Ytterbyns bygdegård. I nedre vänstra hörnet dansar Mikael med hustrun Ulla. Bakerst i dörröppningen står en skäggig Michael Müller med Vivi Hillström och Einar Lundberg som spelade fiol och munspel samtidigt. I vänstra hörnet sitter Per Olov Lund (Felan Går), Göte Andersson i nedre högra hörnet.

Bingsjö

Första veckan i juli for hela laget upp till spelmansstämman i Bingsjö. Lasse stuvade in familjen i en husvagn och den parkerades mitt på tältplatsen i gästriketräsket. Med fru Vivi vid sidan blev paret i sin husvagn den centrala träffpunkten under dagarna, varifrån allt utgick.

Lasse hade inget rykte om sig att vara speciellt blygsam. Han ville att masarna skulle erfara att Bingsjö invaderats av gästrikespelmän. Sålunda tog han täten för laget och vi marscherade genom folkmassan ända upp till Pekkosgården, till tonerna av Torsåkers gånglåt. Lasse hade fäst förbundets logga på en stör som han bar med för att ingen skulle ta miste på att gästrikarna var på plats.

Väl framme fortsatte underhållningen med en spontankonsert på baksidan av Pekkosgården bostadshus. Denna spelning utvecklades med åren till en tradition och än idag är det en hoper av folk som samlas bakom Pekkos, kl 22 på onsdag kväll för att spela och höra gästrikelåtar.

Lasse entrepenören

Vi som var med när det begav sig och kände Lasse väl, ler igenkännande när Pär Bäcklin berättar om hur Lasse kunde få saker att hända. Jansasgården behövde ett dansgolv.

Pär skriver: Våren samma år var det åter dags för ett initiativ från Lars Hillström. Denna gång skulle logen göras dansbar - nytt golv skulle läggas in och man lovade att i samband med "Musik i bruksmiljö" bjuda till logdans. Efter besiktning av alla sneda golvbjälkar sade lagets medlemmar blankt nej till att ta på sig ett

sådant jobb. Sådana petitesseer som betänksamhet från medlemmarna hindrade inte Lasse - rätt var det var kom det ett telefonsamtal - halva tunet är fullt av brädor och golvsdivor - ytterdörren till Jansasgården är blockerad av material - virket kommer att förstöras om ingen tar hand om det! Tack vare välvillig inställning och stor hjälpsamhet från kamraterna i Högbo folkdanslag blev det logdans i juni. Dessa hedersknyfflar hade sedan dansbanan vid "spelmanstorpet" i Högbo vanan inne att hjälpa spelmännen med praktiska saker.

Lasse gick inte de byråkratiska vägarna för att få saker att hända. Han såg till att det hände och folk ställde upp. Något att ta efter. Vill man så kan man.

Mindes, skrev och hyllade Mikael Nykäsenoja.

Lite kuriosas:

Spelmanslag är ju en modernare gren av folkmusikutövande. Rättvikarna var relativt tidiga med att bilda ett lag. Det skedde 1944 efter en bedrövlig danskväll där elva kontrakterade storspelmän inte lyckades fördela spelet till dans på ett organiserat vis. Det föreslogs att man skulle träffas en gång i månaden för att öva samspel. Sparv Anders, som var spelledare, ansåg att enda kravet för medlemskap borde vara: "*att man kände behov att spela låtar*".

The Felan Går story

Under avdelning lokala hjältar platsar gruppen Felan Går väl. Denna musikskoleprodukt i rättan tid som blev så lös i konturerna att den upplöstes efter bortåt 10 år. MEN återuppstod efter mer än 50 år. Kjell Nordlöf har grävt i hjärnans djupaste vindlingar och sammanställt fakta och minnen.

Felan går, går igen!

För 40 år sedan skrev jag en liten betraktelse i Resonans Jubileumsnummer över folkmusikens utveckling i Gästrikland under 1970-talet med ungdomsgruppen Felan går som bas. Vi var ett gäng ungdomar från Musikskolan i Sandviken som utgjorde kärnan i gruppen de första åren. Ingen av oss hade några erfarenheter av låtspelandet sedan tidigare. Ändå minns jag tydligt att allt började med vårt deltagande på den första ungdomsstämman i Uppsala 1969. Vi övade in två låtar, men lärde oss aldrig dessa utantill.

På Gästrike-Hälsinge Nations scen i Uppsala var vi de enda som spelade efter noter. Det kändes lite kymigt. Uppenbarligen var vi "amatörerna" i sammanhanget. Men den positiva upplevelsen av ungdomsstämman, myllret av musik, alla unga som spelade (med eller utan folkdräkt), blev på något sätt en drivkraft att utforska den här musiken vidare. Jag tror inte vi hade tagit oss dit av egen maskin, vi fick hjälp på traven.

Unga herrar

Två relativt unga herrar, båda 36 år gamla 1969, hjälpte oss att hitta den musik som för många av oss kom att bli ett livslångt intresse. Lasse Hillström från Gästriklands Spelmansförbund och Hannes Söderlind, musikskolechef i Sandviken, hade båda en avgörande betydelse för att "Felan går" kom till.

Lasse var laborant/brukstjänsteman på Sandviks stålforskning och fiolspelman. Han hade en bakgrund i den gästrikländska låttraditionen med låtar från Sandvikstrakten, men framför allt från sin far Hjalmar Hillström från Oslättfors och låtar från Valbo och Högbo. Jag skulle tro att han var den yngste medlemmen i GSF vid den tiden och han såg med oro på hur usel nyrekryteringen av yngre spelmän till förbundet var.

Hannes hade en gedigen musikalisk utbildning från Flottans musikkår och Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Förutom musikdirektörsutbildning hade han också studerat till soloklarinettist. Fiol studerade han "vid sidan om", men fiolen kom så småningom att bli det instrument han helst spelade och det som låg honom närmast hjärtat. Förutom den klassiska musiken var folkmusik och visor hans stora intresse.

Lasse och Hannes var vad jag skulle kalla eldsjälar. Googlar man begreppet kommer följande upp: *"Eldsja är en person som har en brinnande entusiasm för något. Eldsjälen engagerar sig ofta ideellt för en ideell förening eller för en egen sak och anser att något är såpass viktigt att det är värt att lägga ner sin tid och sitt liv för att förbättra eller arbeta med det."* Båda dessa herrar stämmer bra in på denna beskrivning. En tro på sig själv att man kan förändra saker bara viljan finns och att man är tillräckligt envis och övertygande.

Initiativtagare

Lasse gav själv följande historieber beskrivning i Resonans Jubileumsutgåva från 40-årsjubileet 1983: *"På våren 1969 kontaktades musikskolorna i Gävle, Sandviken och Hofors angående intresse för folkmusik hos lärare och elever. Detta resulterade i att ett 20-tal musikelever deltog vid förbundets årsmöte i mars. Intresset höll i sig och på eftersommaren deltog större delen av ungdomarna vid en utflykt till Grejsans fäbodrar och i november deltog tio av dem vid den första ungdomsstämman i Uppsala. 1970 hade 17 ungdomar anslutit sig till förbundet och de utvecklades snabbt. Det mest synbara resultatet skedde i Stöde, Medelpad, där fyra personer erövrade samspelsmedalj i brons."*

Ungdomsstämman i Uppsala 1969

Foto: Felan Går cirka 1971

Det finns ett foto från ungdomsstämman i Uppsala, troligen från ett tidningsreportage (ovan). Det är 8 elever från musikskolan i Sandviken tillsammans med musikledaren Hannes Söderlind. För de flesta av oss kom musiken att uppta en stor och viktig del av våra liv, hälften kom att ha musiken som yrke.

För egen del upptog musiken i allmänhet och folkmusiken i synnerhet en stor del av mitt liv från 1970 till mitten på 1980-talet. 1976 spelade jag upp för Zornmärket och fick bronsmedalj för *"frejdigt spel av Gästrikelåtar"*. Man undrar nyfiken hur många som fått den bedömningen av Zornjuryn

Gruppen Felan Går utvidgades alltmer till en löst sammansatt grupp av intresserade spelmän som utökades allt eftersom och till slut upplöstes. Dock hann trion Per Börjesson, Tony Wrethling och Ulf Hermansson spela in LP-skivan *"Danslåtar från Gästrikland"* under namnet Felan Går 1979.

Sandvik

Min dröm under många år var att bli musiklärare och att kunna ha folkmusiken som bas i denna gärning. Det blev nu inte så. Jag valde till slut att ha musiken som hobby och att jobba med något helt annat. Det blev Sandvik och produktutveckling av skärande verktyg.

Även om jag trappade ner musicerandet en hel del under 1990-talet har jag alltid hållit kontakt med folkmusiken och klassisk musik i olika sammanhang och med Lasse och Hannes alltid närvarande. Det föll sig faktiskt så att Hannes kom att bli min svärfar så småningom.

Frukter av initiativ och arbete

Foto: Hannes Söderlind och svärsonen Kjell

Både Lasse och Hannes är borta nu, men båda blev gamla och fick se frukten av deras möten 1969. Ungdomar började intressera sig för folkmusik igen, spelmansförbundet växte lavinartat under några decennier mellan 1975-1995. Det är ganska precis 54 år sedan bilden på Felan Går togs på ungdomsstämman i Uppsala. Sedan dess har en ständig ström av nya intresserade tillkommit, och inte bara ungdomar för den delen.

För oss som hade lyckan att vara med på GSF's fina 80-årsjubileum i Gävle i oktober 2023 kan vi konstatera att det är en vital 80-åring vi firar. Felan Går återuppstod för några dagar och spelade på jubileumskonserterna ett par låtar som fanns på repertoaren i början på 1970-talet. Jättekul tyckte vi som kunde delta. Ett gäng ungdomar framträdde också på jubileumskonserterna och visade med all önskvärd tydlighet att vi inte behöver oroa oss för tillväxten i GSF. Den är mycket god! Och visst såg man att det fortfarande finns och behövs eldsjälar. Vilken tur för oss!!

Minns och skrev Kjell Nordlöf, ständig Felan Går medlem

Pantergrått gnäll eller

Kan man utläsa trender och riktningar ur detta ovan om de senaste 10 åren? Tveksamt. Däremot kan man tycka till om den allmänna utvecklingen under 2000-talet. Tillåt mig.

Som detta jubileumsnummer tydligt visar, är 1970-talets nyväckta folkmusikentusiaster numera grå pantrar som har grym erfarenhet av låtspelandet. Institutialiseringen av folkmusiken under senare delen av 1900-talet med massor av folkmusikaliska utbildningar på hög musikalisk nivå har lett till att många av ungdomarna som börjar spela har ...just en väldigt hög musikalisk nivå. Det bildas ständigt nya små konstellationer om 2-5 musikanter som vill turnera. Många gör egna låtar. De riktigt gamla låtarna som vaskats fram över tid känns inte alltid så relevanta som tidigare. Ändå är det dessa som är grunden att stå på. Där melodi, rytmisering och takt kan skötas av en solospelman, men där andra instrument kan bidra till att lyfta musiken. Därtill berättandet med både ord och ton.

Alla som håller sig på en amatörnivå musikaliskt står för mycket av traditionsbärandet lokalt. De intresserar sig för det lokala och det är ofta de som arrangerar stämmor och konserter. Bra med låtar från grannbyn eller hemtrakten. Det ger en känsla för platsen där man bor. Alla de små arrangemangen, spelträffarna, kurserna och utflykterna skapar en tillhörighetskänsla många andra saknar idag. Vilken tur att det finns en massa lokal kultur att ta del av och vara en del av. Ni alla GSF-medlemmar är en väldigt viktig del av denna lokala kultur oavsett nivå, kunskap eller ambitionsnivå. Ni utövar ert musicerande som ni vill i full frihet. Gott så.

Kontentan är att jag ser en tydligare polarisering mellan det professionella och amatörismen. Vilket inte är av godo. På 1970-talet kunde man spela tillsammans med de bästa i buskarna. Det sker mer sällan idag.

Menar Michael Müller

Foto: Ingela Lindqvist övar med Låstugan.

Kväller är i Tuna

sjungen av Anna Andersdotter, Bro, Ovan sjö

Kväl - ler är i Tu - na, mitt fä dri - ver hem.
 Säng - en hon står bäd - da' och gos - sen lig - ger i. Å
 grö - ten han står ko - ka, å ske - en lig - ger i.
 Kör på! Lätt gå! Kväl - ler är ä nu.

Kväller är i Tuna mitt fä driver hem.
 Sängen hon står bädda' och gossen ligger i,
 Å gröten han står koka, å skeen ligger i.
 Kör på! Lätt gå! Kväller är ä nu.

Ännu en drastisk bild av en vallkullas vardag!
 Anna Andersdotter (f.1857) "har tjänat vallpiga i
 Bro fäbodas. Sjöngs allmänt när boskapen drevs
 hem om kvällarna", skrev Bengt Grane på sin
 uppteckning av visan. Visan finns i många
 varianter, t.ex. finns det två varianter publicerade
 i Dybecks "Svenska vallvisor och hornlåtar"
 (1846). Eftersom namnet Tuna återkommer i alla
 varianter ligger det nära till hands att det snarare
 står för ett tun i allmän bemärkelse, än en viss ort.

Tre uppteckningar, samma visa. Ovan är ur boken Visor i Gästrikland av Susanne Rosenberg.
 Till höger nästa sida ovan från Stora Tuna socken utan melodi.

Intressant att se att den nog inte är så lokal som man kan tro.

Nu kan den sjungas än mer varierat med gott samvete.

23.

Husby socken i Dalarna.

Sola skin' i Schävi,
När mitt få drifvas hem;
Qväller är i Tuna,
När gumman lockar svin;
Kör på, låt gå!
Qväller är det rätt nu.

So - la skin' i Schä - vi, när mitt få drif - vas hem; Qväller är i Tu - na, När
gumman loc - kar svin; Kör på, låt gå! Qväller är det rätt - nu.

Qväller är i Tuna,
Mitt få drifver hem;
Gröten är koka'
Och ske'a står i;
Sänga är bädda'
Och gossen ligger i.
Kör på, låt gå!
Qväller är 'e'.

År för år förårförå.....

Då det gått 10 år sedan förra jubileet 2013, bör man se tillbaka och sammanfatta vad som hänt under de tio åren. Händelser, trender, extra ordinärt, roligt och dåligt.

2013

Svante och Markus från JP Nyströms spelade på Bergs gamla skola i Torsåker. Blås, Bäl & Tagel släppte en CD i Storbergsgruvan medan Volodja släppte sin CD på Spegeln i Gävle. BILDAs projekt Folkungar fick 1,7 milj. Kr i startkapital och körde igång verksamheten. Det hölls spelkurs Med Kjell Erik Eriksson från Östersund samt med Gästrike Låtverkstad. Folk & Världsmusikgalan hölls på Gävle konserthus. GSF hade årsmöte och kurs på Bergs gamla skola i Torsåker. GSF arrangerade en bussresa till Hesselby slott spelmanstämman/Festival. 99-årige spelmannen Edvin Holmberg gick ur tiden och det gjorde även mjölnaren och spelmannen Stig Sjödin i Bro. Det var stor Folkmusikfest på Vretas i Valbo. De unga fiolspelande Evelina Höglund och Tove Lindström gick ett år på ESIs folkmusikutbildning i Tobo. Det gjordes en spelmansutflykt till Rikorpi vid Kungsberget.

Foto: Bertil och Bertil i intensivt samspel år 2013 (Persson respektive Månsson)

2014

Sandvikens spelmanslag for med tillfällige spelledaren Jimmy Johansson tillsammans med Syltkören och deras ledare Tuva Modeer (ja, ledarna är sambor) till Niel Gow folkmusikfestival k skotska Dunkeld. Därtill var det kurs i skotska låtar på Bergs gamla skola arrat av Berg Kultur. Nyckelharpan kom ut som frimärke. Symfonic Stomp såg dagens ljus med Görgen Antonsson och symfoniorkestern i staden Gävle. Åsa Pettersson startade Gävle Minifolk som hade sin första spelning på vårens Årsundarusch. Årets Jernbergsmedaljörer blev Bertil Månsson och Lennart Östblom som bjöd på en fin konsert.

Foto: Sandvikens spl och Syltkören på scen i Scotland år 2014.

2015

Bok och ljudverket om Gästrikländska danstraditioner med musik till gavs ut. Verket av Benno Eriksson och Tony Wrethling är en tjock bok, CD och DVD samt nothäfte. Mäktigt. Berg Kultur som normalt huserar i Bergs gamla skola i Torsåker har börjat samarbete med Gästis i Torsåker för att få mat o dryck på evenemang under namnet Berg Kultur Folkklubb. GSF och Folkdansringens distrikt har ett samarbete kring spel o danskurs samt deras respektive årsmöten på Västerbergs FHS. Folkteaterns Låstuga gav ut en CD och spelade med i uppsättningen av Faust i Gasklockorna. GFMF hade julfest med konsert på Hillegården. Spelade gjorde duon Mjelva & Rydberg. En Spel Stina-Festival i Torsåker hölls med kvinnliga spelmän på scen. 92-åriga spelmannen Ture Wiklund porträtterades i Resonans av Gunnar Lundberg. Karin Eriksson höll föredrag på Stadsbiblioteket på ämnet Riksspelman och spelade tillsammans med sin man Olav Mjelva. På Folk & Världsmusikgalan i Stockholm fick Järvsöbon Eiwor Kjellberg pris för sitt arbete med Låtverkstaden och Folkungar. Bollnäsbaseade Skenet spelade på förfesten på klassiska konsertlokalen Nalen. Bernt Lindström gav ut en CD med vallmusik. Eminente och lyhörde dragspelaren Jan Melbi gick ur tiden. Men GUF upplaga 5 såg dagens ljus.

Foto: Låstugan goes Faust år 2015

2016

GFMF hade en serie kurser där vi försökte lära oss spela Bodapolska på ett bra sätt. Folkmusikfesten hade fem större evenemang under augusti månad. Mikaelm Nykäsenoja

hade en lite grupp unga från Hofors som han undervisade. De var på läger i Oslättfors och hette Hofors unga spelmän. Saftorkestern ordnade en nybörjarpolskedanskurs i Sandviken med daninspiratörerna Ami Dregelid och Ellika Frisell. Det kom 55 deltagare ! Sandvikens spl nystartade med höjd ribba, dvs höjd ambitionsnivå. Hjärten Lars Hillström gick ur tiden och hyllades i Resonans. Lindborg, Lundgren och Danielsson var och spelade på musikkafe vid Hedesunda prästgård. Svensk-amerikanen Tom Breidall var här på besök och spelade. Han är släkt med Hammarbergs Hans via dennes dotter gift Thorslund. Quilty hade konsert på Lugnet i Oslättfors. På Lugnet hade Nykäsenoja en berättarafton om spelmanen Skoglund tillsammans med Anders Findin på tramporgel. I Ockelbo var det Pålsgård fest och Oklagårds stavkyrka invigdes i samband med en spelmansfrukost. Benno och Tony fick Gustaf Adolfmedaljen för sitt arbete med utgåvan "Som förr". Att det var 100 år sedan Per Persson Menlös gick bort uppmärksammades i Resonans med flera informativa sidor.

Foto: Inte så ofta tillsammans. Fiol och horn. Men Nykäsenoja och Lindström fixade det år 2016.

2017

GSFs årsmöte på Västerbergs FHS var det tema menuetter i både spel och danskurs tillsammans med Folkdansringen. Folksångnätverk Gävleborg bildades och Johanna Bölja Hertzberg är den som håller det samman. Hamrångeharporna och CittraNTerna bjöd in till spelmansstämma i Hamrånge. Esbjörn Wettermark efterträdde Michael Müller som Folk & Världsmusikproducent på Region Gävleborg. Gunnar Lundberg blev ny eminent kassör i GSF. På Folk & Dans i Svaben höll Staffan Jonson i en spelkurs med finnskogslåtar. På Skaparbyn i Hedesunda hölls en folkmusikhelg med låtkurser. Björn Sjödin och Per Eklund spelade åt si en samspelsmedalj i Medelpad. Hanna Andersson fick Jernbergsmedaljen under Årsundaruschen. En ny spelträff såg dagens ljus i Oslättfors på Lugnet. Låstugan vann tävlingen LåtSlaget under Delsbostämman. På Vretas hade GSF spelkurs med gästrikellåtar en gång i månaden (inte hela året). Torsåkers spl gjorde ett gruppfoto 60 år efter det förra 1957. Sara Parkman och Samantha Ohlanders turnerade med Riksteatern i landet med föreställningen "Fäboland" som de producerat själva.

Foto: En finns stund med Janne Melbi, Michael Müller och Jannes fru Anita. Nästa sida. Det hände 2017.

2018

Ute i landet var det konferens om spelmansnotböcker i Växjö med deltagande av Michael Müller och Tony Wrethling. GSF bjöd in till annorlunda dygnande. Vi hyrde Skaparbyn ett dygn och spelade oss igenom dag och natt. Tony blev intervjuad av Thomas Fahlander om vad en Gästrikelåt är. Det redovisades i Resonans nr 1. Resa till Sälenstämman "På gränsen" ordnades av GSF. Bernt Lindström fick utmärkelsen "Årets näverlur" för sitt utövande av fäbodmusik. En resa hem till döda spelmän gjordes. Lärk Jonas var inte hemma. Bertil Månsson som avgått som mångårig kassör gick ur tiden. Åsa Andersson porträtterades likaså av Thomas Fahlander i lokalpressen och Resonans. Hammarbergs hans firades i Torsåker, för han föddes för 200 år sedan. Resonans hade ett avslutande nr 3-4, MEN så kom det in en massa material och det blev ett nr 4b-18 också. *Foto av Thomas Fahlander: Åsa Andersson i det gröna 2018.*

2019

GSFs årsmöte hade kurs med jämtlåtar och bröderna Mats och Ulf Anderson från Föllinge. Den nya arrangörsföreningen Folkgänglar såg dagens ljus. Folkmusikfesten hade samlat in och lagt ut folkmusikaliska inslag på film på Internet. Bingsjöstämman närmade sig 50-årsfirande. Spelmanspodden dök upp i den digitala världen. Gästrikland o Hälsingland planerade ett gemensamt inslag. Årsundas Vinterstämman bjöd på en Rydvall/Mjelva konsert. Huu va bra. Folk o Dans i Svaben genomfördes för sista gång efter ca 20 år. I Resonans skrevs om Ockelbo Eva, boendes i Ås utanför Östersund samt lite om Kaffelåtarna. Saftorkestern och Syltkören hade gemensam konsert.

Foto 2019: Gävlingarna i Gävle spelar nyckelharpa på Musikhuset Sjömanskyrkan en gång i veckan.

2020

Pandemin lade sordin på det mesta av verksamheten där man träffas och spelar. Digitala verktyg för möten och spelövningar poppade upp ur cybervärlden. Inte helt fel. År 2023 ser vi resultatet där många arbetstagare får arbeta hemifrån 50% av arbetstiden. Man är effektivare hemma. Det är få aktiviteter där man kan träffas och spela. Bo Lundgren i Torsåker/Hofors tar tillfället i akt att sortera alla högar med noter som hans far har lämnat efter sig. Det resulterar i en mängd nya och gamla noter i digital, tydlig notskrift och i arrangemang. Därtill uppspelbara med digitalt ljud där man hör melodin för gehörsbaserad inlärning. Heders Bosse, som var med i GSF redan 1955 som väldigt ung, gjorde uppehåll, återkom som spelman och är idag en veteran med en otrolig mängd gästrikelåtar i sitt musikbagage. Emilia Friberg fick åka på ETHNO-lägre i Rättvik på GSFs bekostnad. Symfonic Stomp med Görgen A och Symfoniorkestern spelade på konserthuset och på stadsbiblioteket i Gävle invigdes Blå Scenen, öppen för alla. Det hölls stämpeleskurs med Adrien Jones och GFMF julfest blev en höjdare med Lisa Rydberg och Jon Fält i högform. GSFs årsmöte hade 5 deltagare, the bottom was nådd (pga pandemin). Kompletterande infoblad om Spel Stina skickades till alla medlemmar i samband med utflykten i Spel Stinas fotspår. Det gick trots allt att träffas glest utomhus för spelande samvaro.

Foto: Saftorkestern spelar digitalt under pandemin. Spelträff på avstånd på Lars Ors i Oppala. Året är 2020.

2021

Pandemin fortsatte att sätta spår. Men via dator kan man träffas o spela. En andra resa i Spel-Stina fotspår gjordes. Sture Gustavsson berättade i Resonans om sina tidiga folkmusikaliska upplevelser och minnen från 1960-talet. På Lars Orsgården Oppala bjöds in till den första spelträffen där. I övrigt var det gott om spelträffar och konserter i somriga Gästrikland.

Foto: Veteraner och grå pantrar. Åke Wallner och Sture Gustafsson på Oppala spelträff 2021.

2022

GSF hade sitt årsmöte digitalt då pandemin tagit om och sommarens stora stämmor gick i stöpet. Man vågade inte låta så många träffas. I nr 1 av Resonans gavs goda råd kring fiolvård. Om harts, strängar och tagel. Trots pandemi vågade GSF initiera utomhusaktiviteter med musik. Man kunde ju hålla avstånd.... Nothäftet "Söderåsens polska" kom ut. Pål Andersstämman återupplivades med gott resultat och Årsundaruschen genomfördes utomhus. Stavkyrkan på Oklagård började kunna användas för konserter och annat. Fantastiskt bygge av Anders Woxberg. Tennstopets Spelmansafterwork genomfördes ofta under året. Jernbergsmedaljen delades ut för sista gången. 20 medaljmottagare fick medalj i löpet av 16 utdelande år.

Foton: T.h. GSFs första munspelskurs. T.v. Sandvikens spl nybörjarkurs i folkmusik på dragspel 2022. Tjoo !

2023

Äntligen fick vi åter en sommar där vi fullt ut kunde träffas överallt och spela, dansa och ha kul tillsammans. GSF arrangerade en munspelskurser för första gången. Succé. Folk& Rackare spelade på Konserthuset medan Shamrocks och Saftorkstern var på Kulturcentrum i Sandviken. Spelträffar och konserter stod som spön i backen. GSF 80 år firades.

Varmt tack till Helena Johansson för generöst swish-bidrag till GSF i samband med Sture Johanssons begravning i november 2023. Styrelsen

GOD JUL & Gott Nytt År på alla sätt.

Lars Hillström och Gunnar Johansson i intensivt samspel i gröngräset på Torsåkersstämman runt 1980. Nedan leder Görgen Låstugan också i intensivt samspel i en annan tid än ovan.

